

ارزیابی فرم هندسی راه آهن بافق - بندرعباس

محمدسعید منجم^۱، داود دانشگر^۲

۱- استادیار دانشکده عمران دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی

۲- کارشناس ارشد مهندسی عمران - راه و ترابری، عضو باشگاه پژوهشگران جوان دانشگاه آزاد یزد
davood.daneshgar@gmail.com

خلاصه

از آنجائیکه در منظر پیشگامان توسعه جهانی، تخصیص هدفمند بودجه و هزینه کرد کارشناسانه جهت نگهداری و تجهیز محورهای فعال شبکه های ریلی، به عنوان اساسی ترین نکته مدیریت منابع و عواملی تاثیرگذار در ارتقای بهره وری محسوب می شود، پژوهشگر بر آن شده تا با بررسی ساختاری عملکرد محورهای مختلف شبکه ریلی کشور، به تعیین جایگاه عملکردی محورها و ارائه الگوی مناسبی جهت دستیابی به مدیریت بهینه شبکه ریلی پردازد. در این راستا با بهره گیری از روشهای نوین ارزشیابی چندمعیاره-چند شاخصه و انتخاب شاخص های ارزیابی با رویکرد فرم هندسی بر پایه آمار و اطلاعات جمع آوری شده، ضمن ارزش گذاری و رتبه بندی عملکردی هر محور نسبت به محورهای موجود شبکه و استانداردهای جهانی، موفق به تعیین مقدار تاثیرگذاری هر یک از شاخصها جهت اولویت بندی برای تخصیص اعتبار بهینه محورها و هزینه کرد هدفمند در زمینه نگهداری و اصلاح محورهای ریلی شده است. نهایتاً این مقاله با ارائه راهکاری نوین، بر پایه آمار عملکردی و ساختار محورها، دستیابی به بیشترین میزان بهره وری در حوزه نگهداری و تجهیز شبکه ریلی را ممکن می سازد.

کلمات کلیدی: فرم هندسی، شاخص ارزیابی، ارزشیابی چند معیاره-چند شاخصه، بهره وری، شبکه ریلی

۱. مقدمه

از آنجائیکه روش تصمیم گیری چند شاخصه قادر به در نظر گرفتن شرایط و متغیرهای کمی و کیفی مسأله به طور همزمان است کاربرد و گسترش چشم گیری یافته است.

بدان جهت که ارزیابی مسیر بافق - بندرعباس در کمک به ارتقاء عملکرد شبکه ریلی کشور بسیار حائز اهمیت است، در این مقاله با بهره گیری از منابعی چون [1] تصمیم گیری های چند معیاره- [2] طراحی مسیر راه آهن و مترو- [3] دستورالعمل تهیه طرح های راه آهن جمهوری اسلامی ایران (ایران - کامپساکس)- [4] آمار سوانح گزارش شده راه آهن [5] ظرفیت و قابلیت خط در محورهای مختلف نواحی راه آهن- [6] خصوصیات محورهای راه آهن و به کمک روشهای نوین ارزشیابی های چند معیاره و چند شاخصه (مجموع وزین ساده saw) به ارزیابی فرم هندسی مسیر بافق - بندرعباس به عنوان یکی از حیاتی ترین شریانهای شبکه ریلی کشور، پرداخته ایم. با انتخاب مسیر بافق - بندرعباس به عنوان مطالعه موردی (case study)، علاوه بر بیان مقدار ارزش و رتبه گزینه مورد نظر در مقایسه با سایر گزینه های مرتبط مانند: (راه آهن های بافق- یزد، یزد- یادرود و آیین نامه طراحی مسیر راه آهن ایران) اولویت تاثیرگذاری هر یک از شاخص ها را نیز در ارزیابی مسیر مورد محاسبه و بررسی قرار داده که در تعیین مقدار تاثیرگذاری هر یک از شاخصها جهت اولویت بندی برای تخصیص اعتبار بهینه محورها و هزینه کرد هدفمند در زمینه نگهداری و اصلاح محورهای ریلی به کار گرفته می شود.